

Ostomy and Wound Management

พว. มัลลิกา ไวยรุต RN. ET

งานการพยาบาลออสโตมีและแผล สถาบันมะเร็งแห่งชาติ

ทวารเทียม หรือ ทวารใหม่ หรือเรียกทับศัพท์ว่า :“Ostomy”

เป็นการนำส่วนของลำไส้มาเปิดออกทางหน้าท้อง (Stoma) เพื่อขับถ่ายของเสีย

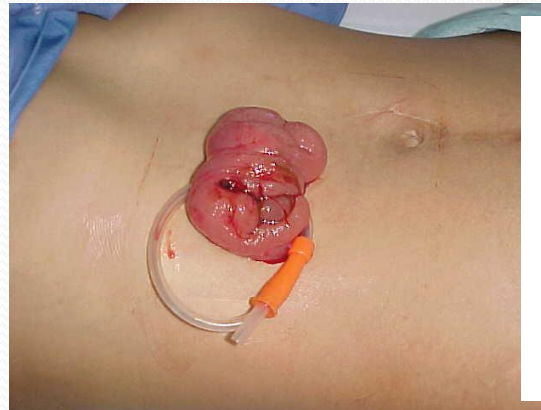
พบบ่อยในผู้ป่วยมะเร็ง คือ

- ระบบทางเดินอาหาร : Colostomy , Ileostomy
- ระบบทางเดินปัสสาวะ : Ileal conduit , Urostomy

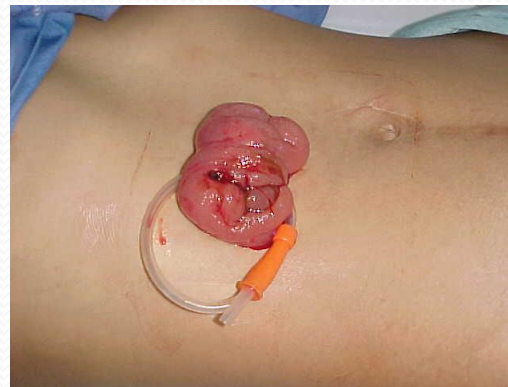
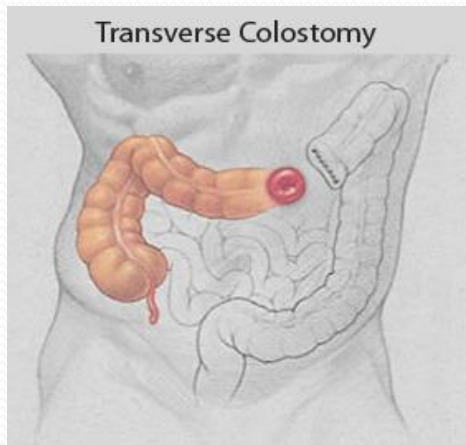
ชนิดของออสโตมีย์

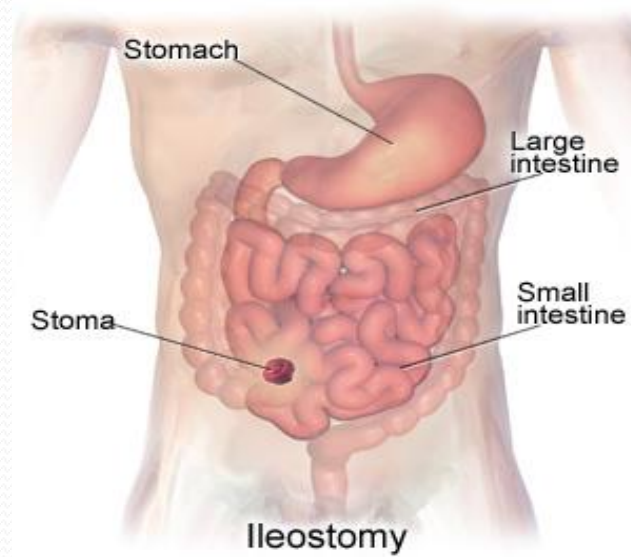
- แบบชั่วคราว (Temporary ostomy)
- แบบถาวร (Permanent ostomy)

แบบชั่วคราว (Temporary ostomy)

Transverse colostomy (loop colostomy) : นำ Transverse colon มาเป็นช่องเปิด (stoma) จะมี 2 รูเปิด รูที่มีอุจจาระออกเรียกว่า proximal loop ส่วนอีกรูหนึ่งเป็น distal loop รูนี้จะไม่มีการออกแต่จะขับเมือก (mucous) ออกอุจจาระที่ออกค่อนข้างเหลว

แบบชั่วคราว (Temporary ostomy)

Ileostomy: เป็นทวารใหม่ชนิดลำไส้เล็ก (Ileum) อยู่ที่หน้าท้องส่วนล่างด้านขวา มีทั้งชนิดที่เป็นรูเปิดเดี่ยว (end ileostomy) และ 2 รูเปิด (loop ileostomy)

Ileostomy

- ลักษณะของอุจจาระที่ออกจะเป็นน้ำ แต่มีฤทธิ์ของความเป็นด่างสูงมาก เกิดการรั่วซึมในการติดอุปกรณ์ได้ง่าย ดังนั้นจึงเกิดskin irritationได้สูงเช่นกัน
- นอกจากมักพบว่าเสี่ยงต่อ ภาวะขาดน้ำและเกลือโซเดียม เพราะร่างกายมีการขับน้ำและเกลือโซเดียมออกเป็นจำนวนมาก เนื่องจากสูญเสียความสามารถในการดูดกลับของน้ำและเกลือโซเดียมที่ลำไส้ใหญ่ นอกจากนี้บริเวณลำไส้เล็กส่วนปลายยังเป็นบริเวณที่ดูดซึมเกลือน้ำดี (bile salts) และวิตามินบี 12 ทำให้ผู้ป่วยเกิดการดูดซึมไขมันผิดปกติ (fat malabsorption) จากการที่มีความผิดปกติของการดูดซึมกลับของน้ำดี และเกิดภาวะซีด (pernicious anemia) จากการดูดซึมวิตามินบี 12 ไม่เพียงพอ

แบบถาวร (Permanent ostomy)

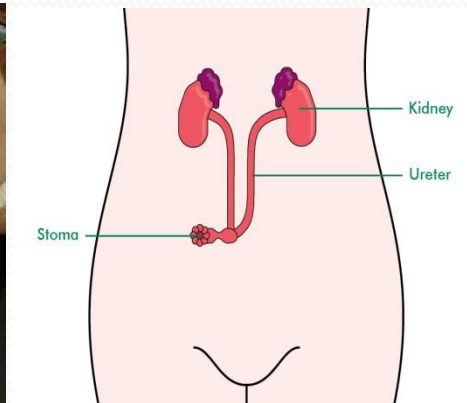
ส่วนใหญ่วิธีพบ

Sigmoid colostomy (End colostomy) : อยู่บริเวณหน้าท้องส่วนล่างด้านซ้าย มักทำในผู้ป่วยที่เป็นมะเร็งทวารหนัก ทำการผ่าตัด Abdomino-perineal resection อุจจาระมีลักษณะเป็นก้อน

แบบถาวร (Permanent ostomy)

- Ileal Conduit is to divert urine outside of the body when the bladder is removed. An ileal conduit is a surgical procedure, where a small urine reservoir is created from a segment of a bowel and is placed just under the abdominal wall

เกิดภาวะ skin irritation

ได้ง่ายจากการรั่วซึมการติด

อุปกรณ์

stoma

- ชมพู หรือแดง ชุ่มชื้น บริเวณผิวเรียบนูนด้วยเยื่อเมือก (mucous membrane) คล้ายกับในช่องปาก
- ไม่มีกล้ามเนื้อหรือกระดูกในการควบคุมการขับถ่ายอุจจาระ
- ไม่มีประสาทสัมผัสส่วนปลายที่รับความรู้สึกเจ็บปวด
- มีเส้นเลือดมาเลี้ยงมาก ในขณะที่ทำความสะอาด stoma จึงอาจมีเลือดออกได้บ้างเป็นเรื่องปกติ
- เปลี่ยนขนาดได้ เกิดขึ้นในช่วง 6-8 สัปดาห์หลังผ่าตัด จึงควรวัดขนาดของ stoma ทุกครั้งเมื่อมีการเปลี่ยนอุปกรณ์

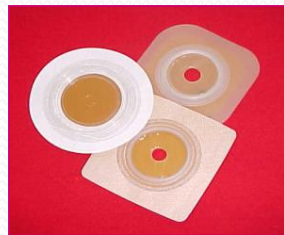
Ostomy pouching system (Appliance)

one-piece system: อายุการใช้งานประมาณ 3-5 วัน

two-piece system: แป้นติดได้นาน 5-7 วัน ถุงสามารถแกะล้างทำความสะอาด

ได้ กลับมาใช้ได้อีก

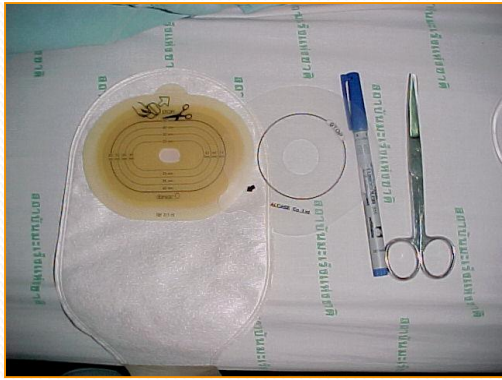
แผ่น : มีการเรียกที่แตกต่างกัน เช่น flange, wafer, skin barrier และ base plate. มีส่วนประกอบของ Carboxymethylcellulose โดยทั่วไปมีคุณสมบัติ ดังนี้

- absorption: ดูดซึม ดูดซับ
- tack and adhesion: ติดแน่นกับผิวหนัง
- flexibility: ยืดหยุ่นได้ สามารถโค้งงอได้ตามรูปร่างของร่างกาย หรือรอยพับย่นของผิวหนัง
- erosion resistance: ไม่ทำให้เกิดความระคายเคืองต่อผิวหนัง
- ease of removal: ดึงออกง่าย

colostomy bag แบบการธรรมดา (Zinc oxide) คุณสมบัติในการติดแน่นมาก แต่ไม่ดูดซับของเหลว การเปลี่ยนถุงทุกครั้งจะต้องการดึงถุงออก จะทำให้เซลล์ผิวหนังชั้นนอกถูกทำลาย ก่อให้เกิดบาดแผลบนผิวหนังและ Plaster จะกั้นการระคายของความร้อน ทำให้ผิวหนังเปื่อยยุ่ย ก่อให้เกิดการติดเชื้อง่าย เมื่อสัมผัสกับสิ่งขับถ่าย

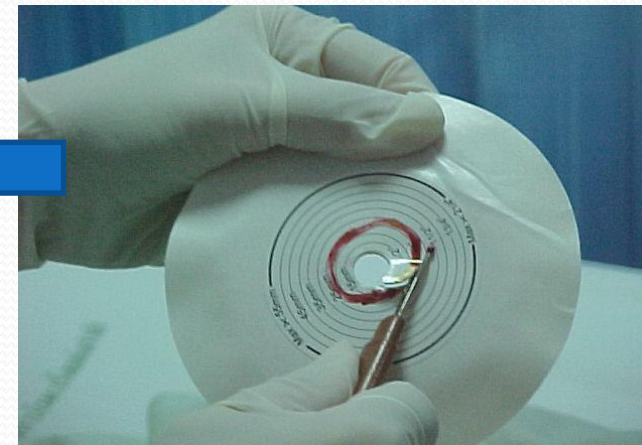
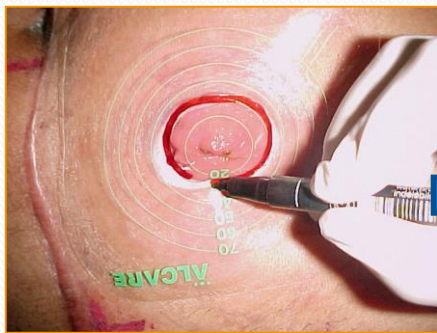

POUCHING TECHNIQUE

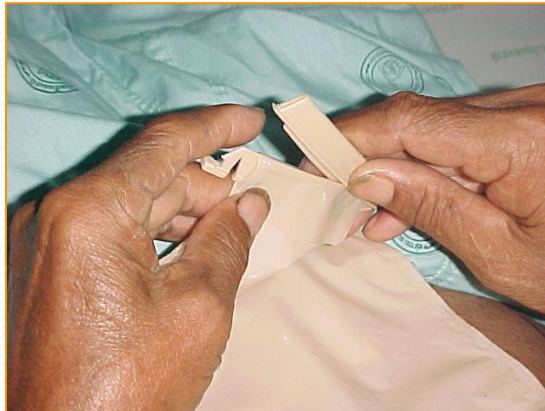
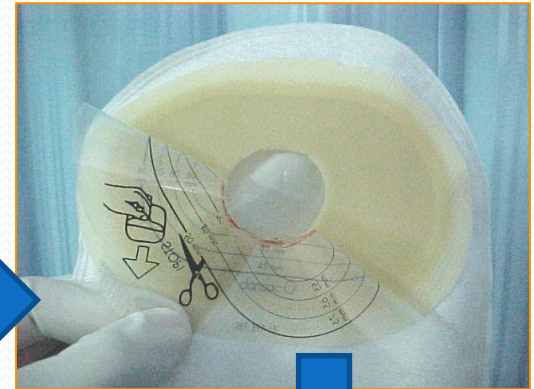
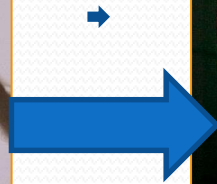

POUCHING TECHNIQUE (ต่อ)

ต้องตัดอุปกรณ์ให้มีขนาดพอดีกับstoma/ใหญ่กว่าประมาณ1-2mm

POUCHING TECHNIQUE

Allergic Contact Dermatitis

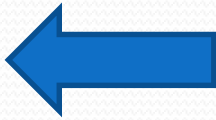
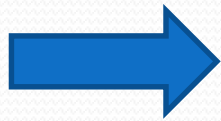
Often caused by exposure to materials and compounds that irritate or sensitize the skin on contact.

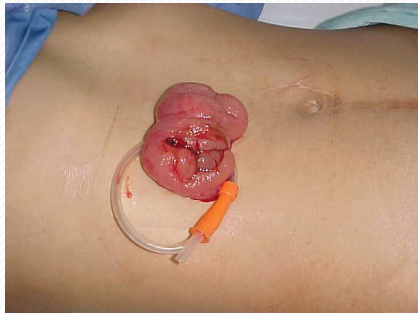
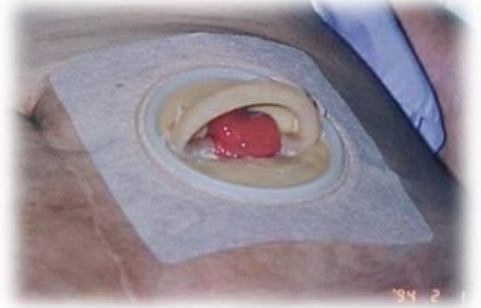
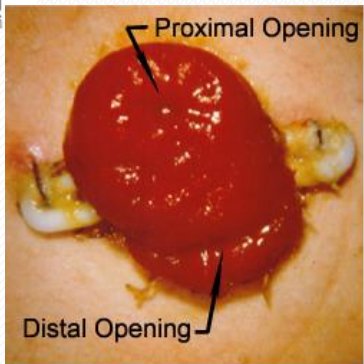

“Change appliance”

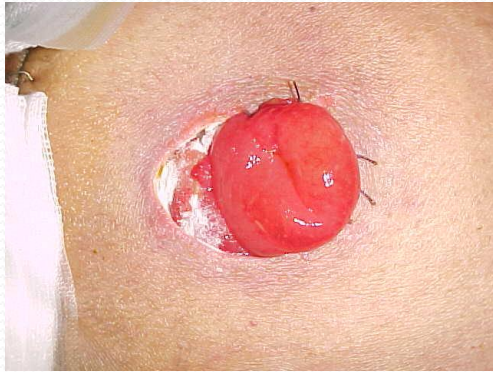
Skin irritation

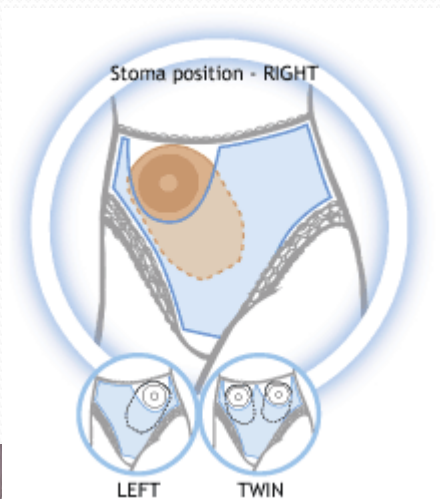

Mucocutaneous Separation

Parastomal Hernia: มีโอกาสเกิดได้ภายหลังผ่าตัด 1-2 ปี

สาเหตุ : ตำแหน่งเปิด stoma ไม่อยู่ใน rectus muscle, weakness of abdominal wall
การยกของหนัก เป็นต้น

แผลในผู้ป่วยมะเร็ง

แผลที่เกิดจากการรักษา : แผลผ่าตัด

แผลที่เกิดจากผลการรักษา : Colostomy , Tracheostomy
Drain, Chemo- Radiation effect

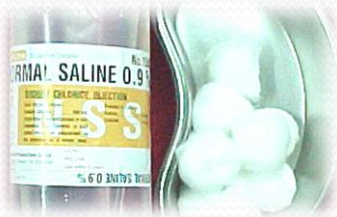
แผลที่ไม่พึงประสงค์ : Fistula, Pressure sore

แผลมะเร็ง (Cancer Wound)

Radiation complication of skin

Erythema	Desquamation	Moist Desquamation	Ulceration / Necrosis
<p>Usually occurs in the 2nd or 3rd week of treatment. It is the result of inflammatory substances released when germinal cells of the skin are damaged.</p> <p>The reaction leads dermal oedema, erythrocyte extravasation and dilatation of the blood capillaries.</p> <p>Characterised by:</p> <ul style="list-style-type: none"> * Pink, dusky in colour * Possible mild oedema * Pruritis (itchy) * Mild pain / tenderness 	<p>Desquamation occurs as the damaged basal cells move up through the epithelium and reach the surface where they are shed.</p> <p>Dry desquamation occurs when the damaged basal cells have repaired before desquamation occurs.</p> <p>Characterised by:</p> <ul style="list-style-type: none"> * Dry, flaky skin * Hyperpigmentation * Discomfort 	<p>Moist desquamation occurs when inadequate proliferation or repair of the basal cells and therefore inability to replace the shed epithelium.</p> <p>The basal cell layer has been completely destroyed</p> <p>Characterised by:</p> <ul style="list-style-type: none"> * Blistering * Exposed dermis * Oozing serum * Pain due to nerve exposure * Odour 	<p>Full thickness damage leads to the open wound with pus leading to death of tissues.</p> <p>Characterised by:</p> <ul style="list-style-type: none"> * Foul odour * May have areas that appear due to death of tissues * Pain

RADIATION EFFECT

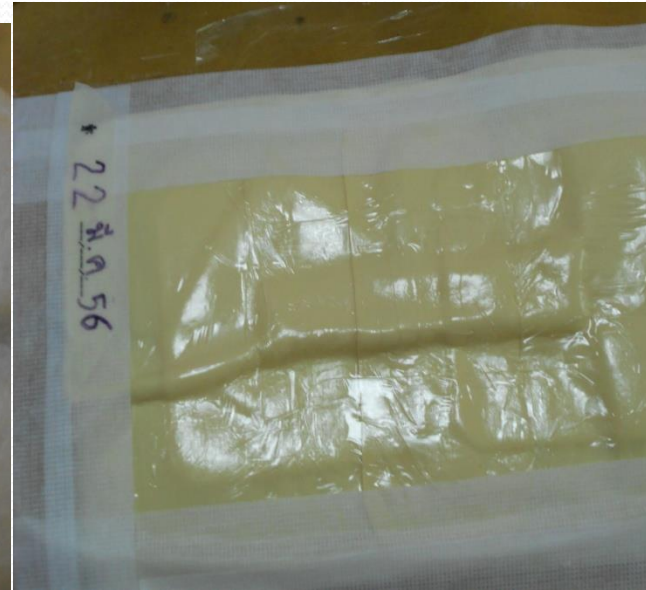
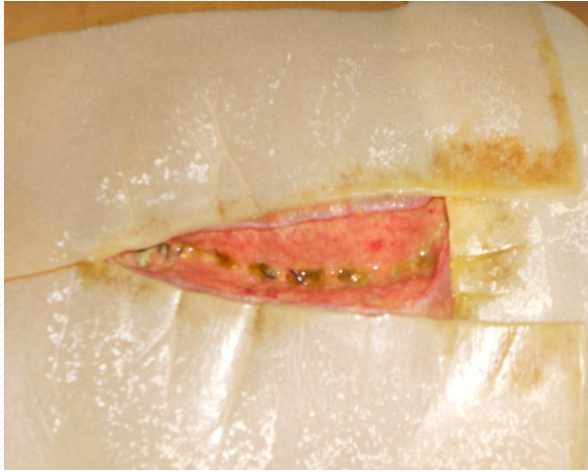

RADIATION EFFECT

แผล leakage ต่างๆ

Fungating : Cancer Wound

- ⌘ Increasing patient Comfort
- ⌘ Control of Odour, pain, exudate and bleeding

Bleeding

Bleeding

Comfort

Comfort

THANK YOU FOR ATTENTION

